

SAMLENOTAT

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
19. maj 2015

Rådsmøde (energi) den 8. juni 2015

Dagsorden	Side
1 Implementering af den europæiske energisikkerhedsstrategi	2
- <i>Politisk drøftelse</i>	
2. Energiunionen	8
- <i>Vedtagelse af rådskonklusioner</i>	

1. Implementering af den europæiske energisikkerhedsstrategi

KOM(2014) 330 endelig

- *Nyt notat*

1. Resumé

På energirådsmødet den 8. juni 2015 ventes en politisk drøftelse af implementeringen af EU's energisikkerhedsstrategi. Kommissionen fremlagde den 28. maj 2014 en europæisk energisikkerhedsstrategi på anmodning af Det Europæiske Råd. Baggrunden for Kommissionens strategi er bl.a. krisen i Ukraine og det fornyede fokus på EU's afhængighed af importeret energi.

Det Europæiske Råd (DER) havde en første drøftelse af strategien på sit møde den 26.-27. juni 2014, hvor det bl.a. blev understreget, at energisikkerhedsstrategien er tæt forbundet med 2030-rammen for klima- og energipolitikken. På mødet i Det Europæiske Råd den 23.-24. oktober 2014 var energisikkerhed igen på dagsordenen, og her pegedes der på vigtigheden af at igangsætte initiativer, der kan medvirke til at reducere EU's afhængighed og styrke forsynings-sikkerheden for både el og gas.

DER tiltrådte på dets seneste møde den 19.-20. marts 2015 Kommissionens strategi og handlingsplan for Energiunionen. Strategien og handlingsplanen indeholder en styrkelse af eksisterende politikker og initiativer samt en række nye initiativer, som Kommissionen vil søsætte over de næste fem år, herunder i relation til forsynings-sikkerhed.

Den politiske drøftelse på energirådsmødet vil ikke have konsekvenser for dansk ret.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd (DER) vedtog på sit møde den 20.-21. marts 2014 at anmode Kommissionen om inden juni 2014 at gennemføre en dybtgående undersøgelse af EU's energisikkerhed og at forelægge en samlet plan for nedbringelsen af EU's energiafhængighed. Kommissionen fremlagde den 28. maj 2014 sin plan i en meddelelse om en europæisk EU's energisikkerhedsstrategi.

DER havde ved sit møde den 26.-27. juni 2014 en første drøftelse af strategien. I DER-konklusionerne blev det understreget, at energisikkerhedsstrategien er tæt forbundet med 2030-rammen for klima- og energipolitikken, og der opfordredes til at øge bestræbelserne på at mindske Europas høje energiafhængighed, gennemføre en række foranstaltninger med henblik på at styrke Europas modstandsdygtighed og øge dets energisikkerhed på kort sigt inden vinteren 2014/2015.

På sit møde i Det Europæiske Råd den 23.-24. oktober 2014 var energisikkerhed igen på dagsordenen. Her fremhævedes behovet for at igangsætte initiativer, der kan medvirke til at reducere EU's energiafhængighed og samtidig styrke forsynings-sikkerheden for el og gas. DER nåede bl.a. samtidig til enighed om at gennemføre kritiske projekter af fælles interesse for gassektoren, såsom Nord-Syd korridoren og den sydlige gaskorridor, at intensivere støtten for at sikre en bedre koordinering af indsatsen for at gennemføre kritiske projekter af fælles interesse, at gøre fuld brug af afgørelsen om indførelse af en mekanisme til udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande på energiområdet og yderligere at styrke Energifællesskabet.

Kommissionens energisikkerhedsstrategi skal ses i lyset af krisen i Ukraine og det fornyede fokus på EU's afhængighed af importeret energi, herunder især naturgas, som krisen i Ukraine har medført.

DER tiltrådte på dets seneste møde den 19.-20. marts 2015 Kommissionens strategi og handlingsplan for Energiunionen. Her blev vigtigheden af energiforsyningsikkerhed igen bekræftet af Kommissionen. Strategien og handlingsplanen indeholder en styrkelse af eksisterende politikker og initiativer samt en række nye initiativer, som Kommissionen vil søsætte over de næste fem år. Energiunionen indeholder fem gensidigt understøttende og tæt forbundne dimensioner: 1) Forsyningsikkerhed, solidaritet og tillid, 2) gennemførelse af det indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af CO₂-udledninger samt 5) forskning, innovation og konkurrenceevne. Energiforsyningsikkerhed udgør således en af de fem dimensioner af strategien.

3. Formål og indhold

På energirådsmødet den 8. juni 2015 ventes en politisk drøftelse af Kommissionens meddelelse om EU's energisikkerhedsstrategi. Det er forventningen, at den politiske drøftelse vil fokusere på konkret opfølgning på strategien.

Kommissionen anfører indledningsvist i energisikkerhedsstrategien, at EU i dag importerer 53 pct. af sin energi, 90 pct. af sin råolie og 66 pct. af sin naturgas. Naturgasimporten fra Rusland var i 2013 39 pct. svarende til 27 pct. af EU's samlede gasforbrug. Dertil kommer forventningen om, at verdens samlede energiforbrug vil stige med 27 pct. frem mod 2030, hvilket vil medvirke til at forstærke EU's sårbarhed.

Strategien bygger på otte søjler og har til hensigt at nedbringe EU's energiafhængighed ved hjælp af en række foranstaltninger. Kommissionen anfører, at EU's forsyningsikkerhed er snævert forbundet med arbejdet med at gøre EU til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi, hvorfor 2030-målene for klima- og energipolitikken også er udgangspunkt for strategien.

Hver af de otte søjler indeholder en række forslag til initiativer:

1. Øjeblikkelige foranstaltninger for at øge EU's kapacitet til at afhjælpe en afbrydelse i vinteren 2014/2015: I lyset af krisen i Ukraine blev det foreslået bl.a. at udføre stresstests af medlemslandenes energisystemer for den kommende vinter og styrke samarbejdet med gasleverandører og transmissionssystemoperatører. Stresstesten blev gennemført henover sommeren 2014 med det formål at få overblik over, om EU's energisystem og medlemslandenes nødplaner var i stand til at modstå en afbrydelse af gasforsyningen fra Rusland vinteren 2014/2015. Kommissionen har på baggrund af de gennemførte stresstest udarbejdet en samlet rapport, hvor den vigtigste pointe er, at markedsbaserede foranstaltninger skal anvendes som første reaktion på afbrydelser af gasforsyningen. Først når disse muligheder er udtømte, og markedet ikke fungerer, kan ikke-markedsbaserede foranstaltninger tages i anvendelse. Herudover fremhæver Kommissionen, at potentialet for regionale løsninger på gasafbrydelser ikke er tilstrækkeligt undersøgt, og at den regionale dimension har stor betydning for afbødning af virkninger af en forsyningskrise særligt i de mest sårbare områder. På baggrund af stresstesten er Kommissionen i gang med at revidere den gældende forordning om gasforsyningsikkerhed. Forordningen er grundlaget for de nødplaner, som medlemslandene skal udarbejde for at øge forsyningsikkerheden.
2. Styrkelse af nød-/solidaritetsmekanismer, herunder koordinering af risikovurderinger og beredskabsplaner samt beskyttelse af kritisk infrastruktur: Gennemgang af eksisterende mekanismer med henblik på at sikre forsyningsikkerheden samt foreslå en ny mekanisme, der skal sikre koordination mellem medlemslandene og industrien om forsyning af energi.
3. Begrænsning af energiefterspørgslen: Energibesparelser er et centralt element i sikring af EU's forsyningsikkerhed med store potentialer i både boligmassen og industrien ved energieffektivise-

ringer. Den private sektor har en stor rolle at spille, men også EU's strukturfonde kan medvirke hertil. Der er således afsat 27 mia. euro til investeringer i bl.a. energieffektivitet. Medlemslandene bør øge deres fokus på at nå energieffektivitetsmålene for 2020 med fokus på bl.a. varme og isolering af bygninger og industri gennem implementering af Energieffektiviseringsdirektivet (EED) og bygningsdirektivet (EPBD).

4. Opbygning af et velfungerende og fuldt integreret indre marked: EU's forsyningssikkerhed sikres i væsentligt omfang gennem et velfungerende og fuldt integreret indre marked for el og gas. Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal igangsætte en række initiativer, herunder styrke det regionale samarbejde om bl.a. kapacitetsmekanismer, implementering af netværkskoder og udvikling af infrastrukturen. Kommissionen skal hurtigere indlede traktatkrænkelssager, sikre hurtig implementering af alle projekter af fælles interesse (PCI), forsøge at reducere olieafhængigheden fra Rusland samt udvikle politikker, der kan medvirke til at reducere transportsektorens afhængighed af olie.
5. Forøgelse af EU's energiproduktion: EU kan reducere sin importafhængighed ved at øge produktionen af egne energikilder. Kommissionen vil fortsætte udbygningen med vedvarende energi med henblik på at nå VE-målet på 20 pct. i 2020, hvor VE-andelen udgjorde 14,1 pct. i 2012 for EU som helhed. Kommissionen vil sikre udnyttelsen af eksisterende fossile ressourcer, der særligt omfatter kul og skifergas. Kul antages dog kun at have en fremtid i EU i forbindelse med Carbon Capture and Storage. Kommissionen forventes i den forbindelse at ville revidere CCS-direktivet.
6. Videreudvikling af energiteknologier: Kommissionen fremhæver energiforsyningssikkerhed i implementeringen af prioriteterne for Horizon2020-programmet for Forskning og Udvikling og vil sikre, at den kommende køreplan for den Strategiske Energiteknologiplan (SET-Plan) er i overensstemmelse med prioriteterne i Forsyningssikkerhedsstrategien. Med det seneste arbejde omkring Energiunionen er forsyningssikkerhedsaspektet blevet yderligere styrket i forhold til Forskning og Udvikling, og SET-Planen ventes at afspejle dette.
7. Diversificering af den eksterne energiforsyning og dertil knyttet infrastruktur: EU bør sikre diversificering af eksterne forsyninger af energi. Kommissionen og medlemslandene bør fokusere på sikring af transparens i gasforsyningssikkerhed, støtte til udviklingen af gasinfrastruktur med Norge, den sydlige korridor og Middelhavets gashub, fremme vedtagelsen af direktivet om nuklear sikkerhed samt sikre diversificering af nukleare brændselsforsyninger.
8. Forbedret koordinering af nationale energipolitikker og tale med én stemme i energipolitik udadtil: En væsentlig forudsætning for EU's forsyningssikkerhed er styrket koordinering, og at EU taler med én stemme udadtil. Valg af energimiks er det enkelte medlemslands kompetence, men nationale beslutninger kan have konsekvenser for de øvrige medlemslande. Kommissionen foreslår etablering af en mekanisme, der gør det muligt for medlemslande at informere hinanden om vigtige beslutninger angående valg af energimiks.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der alene er tale om en politisk drøftelse.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for gældende dansk ret, idet der alene er tale om en politisk drøftelse.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der redegøres ikke for de lovmæssige konsekvenser, idet der alene er tale om en politisk drøftelse af strategien. I det omfang Kommissionens energisikkerhedsstrategi udmøntes i konkrete initiativer, vil der blive taget konkret stilling til, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ikke ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet der alene er tale om en politisk drøftelse. I det omfang Kommissionens energisikkerhedsstrategi udmøntes i konkrete initiativer, vil der blive taget konkret stilling til, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Den politiske drøftelse skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens energisikkerhedsstrategi er sendt i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik.

På mødet i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik den 19. maj 2015 fremkom følgende generelle bemærkninger:

92-gruppen med opbakning fra WWF spurgte ind til den positive indstilling til at indgå i et europæisk netværk for udveksling af erfaringer og viden om skifergas i lyset af de seneste udmeldinger om brugen af skifergas. 92-gruppen spurgte ind til regeringens hensigt med deltagelse i netværket og opfordrede regeringen til at overveje sin deltagelse, så man fra dansk side ikke arbejdede for at fremme brugen af skifergas.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er generelt forventningen, at landene i den politiske drøftelse vil gruppere sig i to fløje, som også har været tilfældet ved vedtagelse af sikkerhedsstrategien: På den ene side står de lande, der vægter forsyningssikkerhed højest og ønsker at højne EU's forsyningssikkerhed med fokus på kortsigtede løsninger. Heroverfor står en anden gruppe af lande, der ønsker at højne forsyningssikkerhed gennem vedvarende energi og energieffektiviseringer og dermed have fokus på omstilling til en lavemissionsøkonomi. Disse lande, heriblandt Danmark, søger at skabe et stærkt link til drøftelsen af EU's klima- og energipolitiske ramme for 2030.

10. Regeringens generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at EU's importafhængighed ikke kan løses på kort sigt, og at den kræver et svar med mange facetter. Den nuværende situation som følge af krisen i Ukraine kan ikke håndteres udelukkende med hurtige indgreb, men svaret må ses i sammenhæng med EU's langsigtede klima- og energiklimapolitik. Det er, fordi hovedredskaberne til at sikre den langsigtede energiforsyningssikkerhed og -uafhængighed efter regeringens opfattelse er sammenfaldende med hovedredskaberne til at indfri EU's langsigtede klima- og energipolitiske mål. Det vil sige øget energieffektivisering, øget anvendelse af VE, udbygning af infrastrukturen og fuld og effektiv gennemførelse af det indre energimarked.

På den baggrund vil regeringen lægge vægt på, at der i drøftelserne af Kommissionens meddelelse om strategi for EU's energiforsyningssikkerhed ikke tages beslutninger, der indebærer et øget incitament til anlægsinvesteringer med lang levetid, som ikke harmonerer med EU's langsigtede klima- og energipolitik, f.eks. investeringer i nye kulfyrede kraftværker.

Regeringen vil på den baggrund lægge følgende prioriteter til grund for den danske holdning til Kommissionens meddelelse:

Regeringen er enig i, at energieffektivisering er det mest effektive middel til at reducere EU's afhængighed af importerede brændsler. På den baggrund vil regeringen arbejde for udvikling af et forvaltningssystem i EU, der sikrer opfyldelse af EU's energi- og klimamål for 2030, herunder målet for energieffektivitet, der kan sikre en effektiv og ubureaukratisk implementering samt kan skabe stabile investeringsrammer og skabe den nødvendige private deltagelse og innovation.

Et velfungerende liberaliseret indre marked for energi er en forudsætning for at øge energiforsyningsikkerheden. Regeringen vil på den baggrund lægge vægt på, at der sikres, at det indre energimarked implementeres fuldt ud og styrkes yderligere bl.a. for at fremme forsyningsikkerheden. Styrket regionalt samarbejde, fremme af markedssignaler i el- og gasreguleringen og udbygning af energiinfrastrukturen med pligt til at holde forbindelserne åbne er væsentlige redskaber i den sammenhæng. Udviklingen af øget fleksibilitet på både udbuds- og efterspørgselsiden i navnlig elmarkedet er afgørende elementer i bestræbelserne på at absorbere betydelige mængder fluktuerende VE på omkostningseffektiv vis.

Udviklingen af energiinfrastruktur er en central forudsætning for forsyningsikkerhed. Regeringen støtter, at Kommissionen sammen med de relevante lande, projektmyndighederne og regulatorerne søger at øge hastigheden for implementering af projekter af særlig interesse (PCI'er), idet de regionale grupper under infrastrukturforordningen dog også bør have en rolle i udpegningen af kritiske projekter for at sikre en fortsat regional forankring af beslutningerne i en velfungerende PCI-proces. Regeringen støtter endvidere, at der for CEF-midlerne er særligt fokus på implementering af kritisk infrastruktur. Derudover er regeringen enig i, at infrastrukturforbindelser udbygges, når der er behov for dem. Regeringen ønsker EU-finansiering til en sådan infrastruktur afholdt inden for lofterne i de flerårige finansielle rammer.

Forbedret viden og erfaring vedrørende skifergas kan bidrage til en mere velfunderet afklaring af skifergassens mulige plads som en fremtidig energikilde i EU. Derfor ser regeringen positivt på at indgå i et europæisk netværk for udveksling af erfaringer og viden om skifergas.

Regeringen er enig i, at der sideløbende med reduktion af EU's importafhængighed skal arbejdes for forbedring af EU's evne til at håndtere store energikriser på den korte bane. Der angives relevante virkemidler i meddelelsen, som kan føre til konkrete handlinger og gennemarbejdede forslag, hvor bl.a. stress tests er et egnet virkemiddel. Et sådant arbejde bør bygge på medlemslandenes egne systemer for energisikkerhed og bør på det grundlag etablere en overbygning på EU-niveau, som i øget omfang sikrer koordinering og fastlæggelse af minimumsstandarder for medlemslandene. Regeringen ser i det lys bl.a. positivt på en revision af gasforsyningsikkerhedsforordningen. Regeringens endelige holdning vil blive fastlagt, når der foreligger konkrete forslag.

Regeringen ser positivt på arbejdet med at sikre den fortsatte udbygning af EU's eksterne energipolitik. Regeringen vil derfor arbejde for at sikre en koordineret og sammenhængende indsats, hvor EU taler med én stemme i forhold til en række eksterne aktører og organisationer på energiområdet. I den sammenhæng er multilaterale fora et nyttigt værktøj. Regeringen er dog skeptisk over for tanker om skabelse af en mekanisme med henblik på fælles gasindkøb, hvilket umiddelbart vurderes at være i strid med de overordnede bestræbelser i EU på at gennemføre det indre marked for energi. Desuden kan en sådan politisering af gasindkøbet være kontraproduktivt, idet det kan udløse et modtræk i form af en tilsvarende øget politisering af gassalget. En eventuel frivillig mekanisme bør etableres i fuld overensstemmelse med EU- og WTO-

konkurrencelovgivning. EU bør i stedet fortsætte presset på markedsaktører i retning af at acceptere EU's indre markedsregler og WTO-regelsættet.

Endelig vil regeringen støtte initiativer, der kan øge diversificeringen af EU's energiforsyning ved at udvikle de eksterne relationer med andre forsyningslande end de nuværende.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

EU's energiforsyningssikkerhedsstrategi blev forelagt til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 10. oktober 2014.

2. Energiunionen

KOM(2015)80

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

På energirådsmødet forventes vedtaget rådskonklusioner om meddelelsen om en strategi for en modstandsdygtig Energiunionen med en fremadskuende klimapolitik.

Kommissionen har den 25. februar 2015 fremsat en meddelelse om en strategi for en modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik. Strategien baserer sig på fem gensidigt afhængige dimensioner: 1) Forsyningsikkerhed, 2) gennemførelse af det indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af CO₂-udledninger og 5) forskning, innovation og konkurrence. Strategien, der ledsages af en handlingsplan, indeholder både en videreførelse af kendte politikker og initiativer samt nye udspil.

Der var en udveksling af synspunkter om Energiunionen på energirådsmødet den 5. marts. Det Europæiske Råd tiltrådte strategien for Energiunionen på mødet den 19.-20. marts 2015.

Rådskonklusionerne tager udgangspunkt i Kommissionens meddelelse og sætter særligt fokus på, hvordan man styrker de europæiske forbrugere og sikrer investeringer i energisektoren.

Rådskonklusionerne om Energiunionen er ikke retsligt bindende og vil ikke have konsekvenser for dansk ret.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014 blev det aftalt at etablere en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik", som en af fem strategiske prioriteter for EU i de næste 5 år.

Ideen med en Energiunion opstod oprindeligt med Jacques Delors forslag om et europæisk energifællesskab (2010) og udspringer af et ønske om at styrke EU's interne og eksterne energipolitik. Behovet for at skabe en mere sammenhængende europæisk energipolitik er sidenhen aktualiseret af den geopolitiske situation, den nyligt indgåede aftale blandt EU's stats- og regeringschefer om 2030-rammen for energi- og klimapolitikken og Juncker-kommissionens tiltrædelse.

Da kommissionsformanden omtalte Energiunionen i sin præsentation af de politiske retningslinjer for den nye Kommission den 15. juli 2014, lagde Juncker bl.a. vægt på behovet for at samle EU's ressourcer, kombinere infrastruktur, forene EU's forhandlingsstyrke over for tredjelande, diversificere energikilder og mindske energiafhængigheden. Derudover fremhævede Juncker ambitionen om, at EU forbliver førende inden for vedvarende energi, øger energieffektiviteten og fører an i kampen mod den globale opvarmning.

Næstformanden for Kommissionen med ansvar for Energiunionen Maros Šefčovič har fået i opdrag at etablere de strategiske rammer for Energiunionen, og han skal koordinere indsatser og samarbejdet mellem de 12 kommissærer, der er involveret i arbejdet med Energiunionen.

3. Formål og indhold

Kommissionen fremsatte den 25. februar 2015 en meddelelse om en strategi for en modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik, KOM(2015) 80. Strategien er ledsaget af en hand-

lingsplan. Energiunionen blev drøftet på energirådsmødet den 5. marts og på miljørådsmødet den 6. marts. Det Europæiske Råd tiltrådte strategien på mødet den 19.-20. marts 2015.

Strategien indeholder både en videreførelse af kendte politikker og initiativer samt nye udspil. Strategien baserer sig på fem gensidigt uafhængige dimensioner:

- 1) Forsyningssikkerhed
- 2) Et fuldt integreret indre energimarked
- 3) Reduktion af energiforbruget via energieffektivitet,
- 4) Reduktion af CO₂-udledninger
- 5) Forskning, innovation og konkurrence.

Strategien omtaler desuden – ud over de fem dimensioner – et forvaltningssystem for Energiunionen.

Forsyningssikkerhed

Formålet bag strategiens dimension **forsyningssikkerhed** er at sikre et mere effektivt energiforbrug og gennemførelsen af det indre energimarked. Strategiens initiativer har bl.a. fokus på implementering af EU's Forsyningssikkerhedsstrategi (KOM (2014) 330), diversificering af energiforsyningen, forøget udnyttelse af LNG, en styrkelse af EU's forhandlingssevne i forhold til leverandører fra tredjelande f.eks. gennem frivilligt gasindkøb og en forøgelse af gas- og elektricitetsforsyningssikkerheden. Derudover er der fokus på styrket koordinering af den eksterne energipolitik via strategiske partnerskaber med EU's nabolande, en revision af beslutningen om mellemstatslige aftaler (IGA'er) i 2016 og en styrkelse af Energifællesskabet.

Gennemførelse af det indre marked

Inden for dimensionen om et **fuldt integreret indre energimarked** sættes der fokus på fire overordnede indsatsområder:

- Udbygningen af infrastruktur med fokus på PCI-projekterne (projekter af fælles interesse) og fremskridt mod 10 procents-målsætningen for elforbindelser.
- Regulering med fokus på den fulde implementering af 3. liberaliseringspakke håndhævelse af konkurrenceregler og statsstøttereglerne, vedtagelse af netreglerne, styrkelse af ACER og TSO'ernes samarbejdsorganisationer. Kommissionen vil endvidere forelægge et forslag til lovgivning for et nyt markedsdesign, der bl.a. vil tage højde for øget egenproduktion og sikre større udnyttelse af forbrugerens potentiale til øget fleksibilitet til gavn for VE-integration.
- Øget regionalt samarbejde på teknisk niveau.
- Aktivering af forbrugere bl.a. gennem udrulning af intelligente målere og smart grids, samt udfasning af regulerede priser, under hensyntagen til sårbare forbrugere.

Kommissionen har foreslået oprettelse af et infrastrukturforum, der skal beskæftige sig med infrastrukturudbygning for EU28. Infrastrukturforummet forventes at have første møde i andet halvår af 2015 forudsat hurtig afklaring af værtsland.

Reduktion af energiforbruget via energieffektivitet

Kommissionen lægger desuden op til, at Energiunionens tredje dimension, reduktion af **energiforbruget via energieffektivitet**, bliver en vigtig del af det fremtidige samarbejde. Strategien tager især udgangspunkt i revisioner og mulige stramninger af allerede iværksatte initiativer som energieffektivitetsdirektivet, ecodesigndirektivet, energimærkningsdirektivet og bygningsdirektivet.

Der lægges op til, at især bygnings- og transportsektoren vil være i fokus i forbindelse med initiativer til begrænsning af energiforbruget. For så vidt angår bygninger henvises der bl.a. til, at der er behov for, at medlemsstaterne iværksætter tiltag, der udnytter energieffektivitetspotentialet i bygninger. Kommissionen vil bl.a. støtte muligheder for at forenkle adgangen til finansiering på dette område. På trans-

portområdet lægges der op til en opstramning af eksisterende initiativer, bl.a. CO₂-krav til person- og varebiler og tiltag med henblik på at øge effektivitet og reducere emissionerne fra tung transport. Der vil endvidere være fokus på øget brug af alternative brændstoffer og tilhørende infrastruktur samt yderligere elektrificering af transportsektoren.

Reduktion af CO₂-udledninger

Strategiens initiativer inden for det fjerde element i Energiunionen, **reduktion af CO₂**, fokuserer på de globale klimaforhandlinger, herunder vejen til COP21 i Paris, samt en reform af EU's kvotehandelssystem. Kommissionen lægger således op til i regi af 2030-rammen at fremsætte lovgivningsforslag om en revision af ETS-systemet samt forslag om non-ETS-sektoren.

Strategien fokuserer desuden på en fortsat udbygning af vedvarende energi (VE). I forhold til dette gentager strategien kommissionsformand Junckers ambition om, at EU skal være verdensførende inden for VE. Der henvises til, at EU har sat et 2030-mål på mindst 27 pct., og at EU allerede er på vej til at nå sit 2020-mål på 20 pct. vedvarende energi. VE skal gradvist og effektivt integreres i markedet, som samtidig skal tilpasses vedvarende energi. Der lægges op til, at der vil komme en VE-pakke i 2016 eller 2017, som blandt andet vil indeholde en revision af det nuværende VE-direktiv.

Strategien peger endvidere på, at der er behov for at investere i avancerede, bæredygtige alternative brændstoffer, som f.eks. biobrændstoffer og bioøkonomien generelt.

Forskning, innovation og konkurrenceevne

Kommissionen henviser i relation til Energiunionens femte dimension, **forskning, innovation og konkurrenceevne**, til, at for at have en fuldt koordineret og fokuseret forskning, som effektivt kombinerer EU og medlemsstaternes programmer med hensyn til fælles mål og leverancer, så er der behov for at iværksætte en integreret tilgang, bl.a. i forhold til at sikre mere effektive links mellem forskning og industri. Kommissionen vil derfor lancere en ny europæisk energistrategi for forskning og innovation, der skal være med til at accelerere transformationen af energisystemerne. Tiltag, der skal iværksættes, vil blive grupperet omkring fire prioriteter: 1) at EU skal være førende inden for vedvarende energiteknologier, 2) deltagelse af forbrugere i energiovergangen gennem smart grids, smart cities etc., 3) effektive energisystemer og 4) mere bæredygtige transportsystemer.

Forvaltningssystem (governance)

Kommissionen henviser i strategien til, at Energiunionen har behov for en integreret forvaltnings- og monitoreringsproces, der sikrer, at de energirelaterede initiativer på europæisk, regionalt, nationalt og lokal niveau bidrager til Energiunionens mål, jf. Det Europæiske Råds konklusioner fra oktober 2014 og marts 2015. Ifølge Det Europæiske Råds konklusioner skal et kommende forvaltningssystem være pålideligt og gennemsigtigt og ikke påføre medlemsstaterne unødige administrative byrder. Forvaltningsprocessen skal bl.a. have til formål at sikre implementering af det indre energimarked og 2030-rammen, navnlig målene for energieffektivitet, vedvarende energi, non-ETS systemet og interkonnektorer. Derudover vil den bl.a. skulle sikre strømlining af nuværende rapporteringskrav, øge samarbejdet mellem medlemsstaterne og Kommissionen, herunder regionalt samarbejde, samt sikre en dialog med interessenter. Kommissionen har som led i denne proces igangsat en dialog med medlemsstaterne om nationale energiplaner.

Udkast til rådskonklusioner

Det lettiske formandskabs udkast til rådskonklusioner tager udgangspunkt i implementering af Energiunionen med særligt fokus på forbrugervinklen og investeringer i energisektoren. Indledningsvist refererer udkastet til DER-konklusionerne fra marts 2015 om Energiunionen og de fem dimensioner, der er gensidigt understøttende og tæt forbundne.

I den første halvdel af udkastet sættes fokus på en forbrugerorienteret implementering af Energiunionens fem dimensioner. Fokus er bl.a. på vigtigheden af et fleksibelt, dynamisk og fuldt implementeret indre energimarked og behovet for at give forbrugerne mulighed for at deltage aktivt i energimarkedet og respondere på prissignaler. Derudover sættes fokus på vigtigheden af energieffektivisering, dekarbonisering samt behovet for at udvikle en fremsynet forsknings- og innovationsstrategi.

Anden del af rådskonklusionerne fokuserer på implementering af Energiunionens fem dimensioner fra investeringsvinklen. Der fokuseres bl.a. på vigtigheden af at sikre de nødvendige incitamenter for investeringer i energisektoren, hvor stabile og transparente rammebestemmelser fastslås som nødvendige for et forudsigeligt, markedsdrevet investeringsklima.

Afslutningsvist opridses udkastet den videre proces med Energiunionen, herunder at Kommissionen hurtigt bør fremsætte et forslag til et forvaltningssystem, og at Rådet skal rapportere til Det Europæiske Råd i december 2015.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for gældende dansk ret, idet der alene er tale om rådskonklusioner på baggrund af en meddelelse fra Kommissionen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Vedtagelse af rådskonklusioner har ikke umiddelbart lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Vedtagelse af rådskonklusioner har ikke umiddelbart statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang rådskonklusionerne udmøntes i konkrete initiativer, vil der blive taget konkret stilling til, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Vedtagelse af rådskonklusioner skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet om Energiunionen er sendt i høring forud for møde i Klima-, Energi- og Bygningspolitisk Specialudvalg den 18. februar 2015. Følgende bemærkninger fremkom på mødet i specialudvalget:

Dansk Energi støttede regeringens arbejde for, at Energiunionen bør fokusere på de langsigtede mål for en lavemissionsøkonomi samt på et effektivt og integreret indre energimarked. Dansk Energi bemærkede endvidere, at strategien for Energiunionen bør udarbejdes i tæt samspil med Kommissionens arbejde med 2030-forvaltningssystem, og at denne forvaltningsramme så vidt muligt bør indrettes til effektivt at fremme de fælles 2030-målsætninger. Endelig fremhævede Dansk Energi en ambitiøs strukturel reform af ETS, en snarlig indfasning af den foreslåede Markeds-Stabilitets Reserve (MSR) og fokusering på udbygningen af VE og EE som væsentlige elementer i Energiunionen.

Greenpeace beklagede, at Danmarks målsætning om 100 pct. vedvarende energi ikke var afspejlet i teksten og mente, at "vedvarende energi" burde være indeholdt i en af titlerne på Energiunionens fem

elementer. Vedvarende energi var heller ikke direkte nævnt i beskrivelsen af forventningerne til Energiunionens fjerde element, "reduktion af CO₂". I teksten henvises til lavemissionsøkonomi og lavemissionsteknologier, som også understøtter CCS og atomkraft. Greenpeace mente, at Danmark skulle arbejde for en målsætning om 100 pct. vedvarende energi også på EU-plan.

NOAH fremførte, at markedet kun kan løse problemer, hvis der er en decideret politik. Det indre energimarked bør således ikke optræde som et mål i sig selv, men som et middel til at nå nogle mål. Klimaet bør i den sammenhæng være det vigtigste mål for Energiunionen.

Vedvarende Energi bemærkede, at der er stor sammenhæng mellem de fem elementer i Energiunionen, og at Danmark bør arbejde for, at de fem elementer ikke behandles isoleret, men bliver tænkt sammen.

Vindmølleindustrien bemærker, at regeringen bør fremhæve bidraget fra vedvarende energiresourcer til elementerne i Energiunionen, særligt i forhold til forsyningssikkerhed, dekarbonisering og forskning og udvikling. Vindmølleindustrien opfordrer til, at et tættere regionalt samarbejde om anvendelse af havvind fremhæves som en konkret leverance i indsatsen mod en energiunion, ligesom fastlæggelsen af et effektivt og ubureaukratisk forvaltningssystem for 2030-målene skal stå centralt i udviklingen af energiunionen.

Samlenotatet om vedtagelse af rådskonklusioner om Energiunionen er sendt i høring forud for møde i Klima-, Energi- og Bygningspolitisk Specialudvalg den 19. maj 2015. Følgende bemærkninger fremkom på mødet i specialudvalget:

92-gruppen efterspurgte benævnelse af energieffektivitet i udkastet til rådskonklusioner og opfordrede regeringen til fortsat at arbejde for, at energieffektivitet indgik heri. Herudover opfordrede 92-gruppen til, at regeringen fortsat arbejder for, at klima- og energimålsætningerne følges ad, og at energieffektivitet og vedvarende energi fortsat ses som primære virkemidler til opnåelse af klimamålsætningerne. 92-gruppen opfordrede herudover regeringen til at arbejde for, at brugen af atomkraft ikke indgik i konklusionerne.

WWF bakkede op om 92-gruppens opfordring til, at regeringen arbejdede for, at atomkraft ikke blev fremmet i udkastet til rådskonklusioner.

Vindmølleindustrien opfordrede regeringen til at arbejde for at fremme af vedvarende energi eksempelvis via formuleringer fra tidligere rådskonklusioner indgik i udkastet til rådskonklusioner. Vindmølleindustrien ønskede herudover, at betydningen af regionalt samarbejde fremgik tydeligere.

Biorefining Alliance understregede betydningen af virkemidler, herunder iblandingskrav til biobrændstoffer og opfordrede regeringen til at fremme brugen af alternative virkemidler.

Danske Arkitektvirksomheder anførte, at man i energieffektivisering af bygninger også bør have fokus på adfærdsændringer og incitamenter til at reducere energiforbruget. Danske Arkitektvirksomheder anførte i tillæg hertil, at et resultat af, at folk sparer på energien, er, at denne så bliver brugt andre steder, og dermed ikke bliver en egentlig besparelse.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er vurderingen, at der generelt er stor tilslutning til Energiunionen og Energiunionens fem dimensioner blandt medlemsstaterne. Betydning og prioritering af de fem dimensioner vægtes dog forskelligt i medlemslandene. En større gruppe af medlemslande vurderes at være positivt stemte overfor øget regionalt samarbejde, bedre infrastrukturbygning samt et velfungerende indre energimarked baseret på fuld implementering af 3. liberaliseringspakke. En mindre gruppe af lande prioriterer i stedet den

første dimension om forsyningssikkerhed højere. I forhandlingerne af rådskonklusionerne har medlemsstaterne fremført synspunkter som følger deres generelle vægtning og prioriteter.

Det forventes, at rådskonklusionerne vil blive vedtaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter etableringen af en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik".

Regeringen lægger vægt på, at strategien for Energiunionen fokuserer på at realisere det langsigtede mål om en lavemissionsøkonomi i 2050 og adresserer eventuelle barrierer, der kan stå i vejen for realiseringen af dette mål. Regeringen lægger også vægt på, at Energiunionen fokuserer på at skabe et effektivt energimarked, der både kan styrke EU's energiforsyningssikkerhed, konkurrenceevne og bæredygtighed. EU's 2030-mål for CO₂-reduktioner, vedvarende energi og energieffektivitet tjener som vigtige skridt på vejen til at realisere dette mål.

Regeringen støtter Kommissionens sigte mod en mere integreret klima- og energipolitik, der tilstræber større sammenhæng og synergi mellem de forskellige elementer i energi- og klimapolitikken, herunder bedre koordinering med relevante politikområder (eksempelvis handels-, udenrigs-, transport- og landbrugspolitikken).

Med det langsigtede perspektiv for at nå klima- og energimålsætningerne for 2030 og 2050 in mente, mener regeringen, at Energiunionen skal:

- Sikre at det indre energimarked, som bør være kernen i Energiunionen, fuldt ud implementeres og styrkes yderligere for at fremme forsyningssikkerheden og sikre konkurrencedygtige energipriser. Styrket regionalt samarbejde, fremme af markedssignaler i el- og gasreguleringen og udbygning af energiinfrastrukturen med pligt til at holde forbindelserne åbne er væsentlige redskaber i den sammenhæng. Udviklingen af øget fleksibilitet på både udbuds- og efterspørgselssiden i navnlig elmarkedet er afgørende elementer i bestræbelserne på at absorbere betydelige mængder fluktuerende VE på omkostningseffektiv vis.
- Fortsat fokusere på reduktion af energiforbruget via energieffektiviseringer og udbygning af vedvarende energi som væsentligste midler til at nå EU's langsigtede energi- og klimamål. Et effektivt og ubureaukratisk forvaltningssystem (governance) til at sikre opfyldelse af 2030-målene vil i den forbindelse være helt afgørende. Et forvaltningssystem kan samtidig fremme fuld implementering af Energiunionens fem dimensioner, herunder det indre energimarked.
- Gennemføre en strukturel reform af EU's kvotehandelssystem med henblik på at sikre et tilstrækkeligt prissignal som incitament til investeringer i vedvarende energi. Et væsentligt styrket kvotehandelssystem er centralt for EU's indsats for at opfylde de langsigtede klimamålsætninger.
- Styrke europæisk energidiplomati i lyset af de senere års geopolitiske begivenheder og den globale konkurrence om energiressourcer. En styrkelse af EU's eksterne energipolitik og partnerskaber og bedre koordinering af EU's eksterne energipolitik kan medvirke til at diversificere den eksterne energiforsyning, forbedre infrastruktur og afhjælpe afbrydelser i markedet.

Regeringen agter med udgangspunkt i disse prioriteter støtte vedtagelse af rådskonklusionerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Strategien om Energiunionen er blevet forelagt til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 27. februar 2015.